



# Minister Klimatu i Środowiska

---

DELG-WRE.050.4.2024.PK  
3235499.12762999.10266171  
Warszawa, 28-06-2024

**Pan**  
**Szymon Hołownia**  
**Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej**

*Szanowny Panie Marszałku,*

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Krzysztofa Szczuckiego w sprawie przymusowego wyłączania instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) i tzw. godzin ujemnych, nr K10INT2888 przekazuje następujące wyjaśnienia.

Na wstępie należy podkreślić, że operator systemu przesyłowego (Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.) (dalej OSP) jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy sieci przesyłowej oraz bilansowanie handlowo-techniczne krajowego systemu elektroenergetycznego (dalej KSE). Realizując te zadania, operator podejmuje niezbędne działania celem równoważenia podaży i popytu na energię elektryczną uwzględniając uwarunkowania pracy sieci, jednostek wytwórczych oraz wymagań dotyczących bezpieczeństwa pracy systemu.

Ze względu na szybko postępujący przyrost mocy źródeł odnawialnych w KSE, coraz częściej dochodzi do szybkich zmian podaży energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł OZE. Jednocześnie, bezpieczna praca KSE wymaga pracy określonej liczby sterowalnych i dyspozycyjnych jednostek wytwórczych pracujących niezależnie od warunków pogodowych. W rezultacie, wytwarzanie energii elektrycznej w jednostkach OZE oraz w jednostkach konwencjonalnych okresowo może przewyższać zapotrzebowanie na energię elektryczną krajowych odbiorców oraz jej eksport do innych państw. Skutkiem tego jest niezbilansowanie KSE, które w przypadku jego niewyeliminowania zakłóciłoby bezpieczną pracę systemu elektroenergetycznego.

W warunkach funkcjonowania rynku energii elektrycznej, w okresach nadwyżki podaży energii elektrycznej ponad popyt, podstawowym środkiem równoważenia bilansu powinny być środki rynkowe, do których należą w szczególności oferty redukcji generacji za wynagrodzeniem, składane na rynek bilansujący oraz oferty na świadczenie usług systemowych dla operatorów systemu. Oferty takie mogą być składane także w odniesieniu do źródeł odnawialnych.

W przypadku, gdy wykorzystanie mechanizmów rynkowych jest niewystarczające, OSP jest zmuszony do wykorzystania redysponowania nieopartego na zasadach rynkowych. Należy jednak podkreślić, że wykorzystanie redysponowania nieopartego na zasadach rynkowych jest środkiem „last resort” i jest stosowane przez operatora w sytuacji, w której operator wykorzystał wszystkie inne możliwe sposoby zbilansowania pracy KSE takie jak: zmniejszenie wytwarzania energii elektrycznej w krajowych elektrowniach systemowych

czy międzyoperatorski eksport nadwyżek energii elektrycznej do sąsiednich systemów. Redukcją nierynkową objęte są jednostki wytwórcze tych wytwórców, którzy jeszcze nie zdecydowali się uczestniczyć w mechanizmach rynkowych. Zasady stosowania redysponowania nieopartego na zasadach rynkowych określa art. 13 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (dalej rozporządzenie 2019/943) oraz art. 9c ust. 7a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266).

Należy również podkreślić, że wytwórcom, którzy spełniają wymogi określone w art. 13 ust. 7 rozporządzenia 2019/943, przysługuje rekompensata finansowa z tytułu wydania polecenia redukcji generacji energii elektrycznej przez właściwego operatora systemu elektroenergetycznego (przesyłowego lub dystrybucyjnego).

Należy wskazać, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej MKiŚ) na bieżąco analizuje sytuację na rynku energii, w tym poziom oraz zmienność cen energii elektrycznej oraz występowanie redysponowania nieopartego na zasadach rynkowych. Jednakże szczegółowe dane dotyczące stosowania nierynkowej redukcji oraz kosztów finansowych zgłaszanych w postępowaniach o rekompensatę są znane jedynie OSP i OSD, do których takie wnioski są kierowane celem rozpatrzenia.

Jedną z głównych przyczyn narastającego problemu występowania cen ujemnych jest stale rosnąca liczba nowych instalacji OZE przyłączanych do KSE przy równoczesnym okresowym braku popytu na tę energię. Cena energii elektrycznej na rynku hurtowym jest ustalana na podstawie tzw. ceny krańcowej, tj. ceny oferowanej przez najdroższą jednostkę wytwórczą pokrywającą zapotrzebowanie w danym momencie. Rynek energii elektrycznej w UE zorganizowano w taki sposób, aby w pierwszej kolejności do systemu elektroenergetycznego trafiała energia produkowana przez jednostki o najniższym koszcie zmiennym wytwarzania (tzw. reguła merit order). Im większe zapotrzebowanie na energię elektryczną, tym więcej coraz droższych jednostek wytwórczych angażowanych jest do zaspokojenia zapotrzebowania. Ceny energii elektrycznej maleją zatem wraz ze spadkiem zapotrzebowania na energię elektryczną lub też, gdy więcej jednostek o niższym koszcie zmiennym jest w stanie pokryć zapotrzebowanie (w momentach zwiększonej generacji energii elektrycznej z OZE). Cena energii natomiast rośnie w sytuacji odwrotnej, tj. większego zapotrzebowania bądź mniejszej ilości energii produkowanej z jednostek o niższym koszcie zmiennym. Zatem rosnąca liczba nowych instalacji OZE może skutkować występowaniem ujemnych cen energii.

Należy wskazać, że MKiŚ nie ma możliwości bezpośredniej ingerencji w sposób kształtowania się cen energii elektrycznej, ponieważ jest to mechanizm rynkowy, w którym cena jest ustalana jako wynik gry popytu i podaży, a nie w sposób administracyjny. Dodatkowo, polski rynek energii elektrycznej jest częścią unijnego wewnętrznego rynku energii, który jest oparty o szereg regulacji unijnych, które określają zasady obrotu energią elektryczną, w tym zakaz stosowania maksymalnego lub minimalnego limitu hurtowej ceny energii elektrycznej. Problem ujemnych cen energii elektrycznej jest zauważalny w coraz większej skali w całej Unii.

MKiŚ analizuje na bieżąco dostępne mechanizmy oraz dostosowuje prawo krajowe do prawa UE. Działania te mają na celu zapewnienie jak największej dostępności różnego rodzaju produktów, mechanizmów, które będą zwiększały elastyczność systemu elektroenergetycznego, gdyż to ona może pozytywnie przyczynić się do ograniczania zjawiska cen ujemnych i występowania nierynkowej redukcji instalacji OZE. W tym celu, w

szczegółności analizowane są możliwości w zakresie tzw. odpowiedzi odbioru (*demand side response*) oraz zwiększenia udziału magazynów energii w systemie elektroenergetycznym. Analizowana jest również możliwość wprowadzenia przepisów pozwalających istniejącym instalacjom PV na dobudowanie w tej samej lokalizacji magazynu energii elektrycznej. Takie rozwiązanie pozwoli instalacjom nowym oraz istniejącym na magazynowanie wytworzonej energii elektrycznej w celu dostarczenia do sieci w okresach, kiedy pojawi się zwiększone zapotrzebowanie na energię elektryczną.

MKiŚ jest w ciągłym kontakcie ze wszystkimi uczestnikami rynku i prowadzi aktywne działania mające na celu zwiększenie wykorzystania energii generowanej przez źródła OZE i ich lepszej integracji z systemem elektroenergetycznym przy jednoczesnym zapewnieniu realizacji celów jakimi są: bezpieczeństwo energetyczne i transformacja energetyczna w kierunku niskoemisyjności.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Miłosz Motyka  
Podsekretarz Stanu  
Ministerstwo Klimatu i Środowiska  
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM